

Эргим уруглар! 2008 чылдың ийиги чартында "Сылдысчыгаш" солунуң чагыдылгазы эгелээн. Ынак солунуңарны чагыдып алырын утпаңар!

ТЫВА РЕСПУБЛИКАНЫҢ УРУГЛАР СОЛУНУ

СЫЛДЫСЧЫГАШ

№ 16
(2880) Апрель 22 2008
вторник чыл

1945 чылдың март 1-де үндөзилеттинген.
1990 чылдың февраль 1-де катап тургустунган.

Хүнүнүн үнөрү: 6.13; ажары: 20.43
Хүн дуртунуң узуну: 14.30.
Айның үнөрү: 5.53
Ажары: 14.53.

Солун вторник санында үнөр.
Садар өртөз дугуржулга өзүгаар.

ЧАГЫДЫЛГА – 2008

КУЗЕЛИ БОТТАНГАН

Кызылдың №2 школазының 4 "б" класының өөреникчизи Хенчэна Ооржак (чурукта) класының эки өөрөдигелиг, идепкейжи, хей-ниитичи өөреникчилеринин бирээзи. Ол орус, тыва дылдарны хандыр өөренип, номчутунарынга ынак болгаш хоорайнын немелде өөрөдиге төвүндө "Литературная гостиная" деп бөлгүмчө барып, "Сылдысчыгашты" доктаамал номчуп турар.

Хенчэна уран чүүлге база хандыкшылдыг. Делегейде атураалыг апарган уругларның "Эдегей" танцы ансамблинге танчылаар күзели боттанган. Бо хүннерде ол ук ансамблде улуг сонуургал, өөрүшкү-биле танчылап чоруп турар.

Адыгжы СААЯ.

Шеңне МОНГУШТУҢ чүраан чүруу.

Бүгү Россия конференциясы

Эки көргүзүгүлериң болган

"Келир үеже базым" Бүгү Россия конференциясы чоокта чаа Москвага 5 улуг университеттерниң баазына болган. Аңаа 51 регион-нардан уруглар киришкен.

Тываның командазынча чеди уруг турган. Түңнели: чаңгыс ийиги чер, үш үшкү чер.

Тиилекчилер кымнарыл ол? Республика лицейинин 11-ги классчызы Милана Маады математика секциязынга илеткел номчаан. Милананы экзамен чокка Бауман аттыг МКТУ-же чалаан. Ынчалза-даа ук өөрөдиге черинде аэрокосмонавтика, физика факультеттери колдап турар, а Милана эртем-шинчилел ажылын сонуургаар, ынчангаш Москваның күрүне университетинин математика факультетинче кирер күзөлдиг.

Кызылдың №11 школазының 11 классчызы Антон Косыхтың темазы — "Тыва Республиканың эко-

номиказынга биче бизнестин ужур-дузазы". Бо тема амгы үеде Тывага хамаарыштыр чидиг айтырылдарнын бирээзи деп, Антон санап турар. Чүнү канчаарыл? Биче бизнести деткири-биле күрүне политиказын сайзырадыр херек. Антонга Туниске болур делегей конкурсуңче чалалга берген. Чогул Антонун күзели — Орел хоорайда академияның "Телекоммуникациялар" деп факультетинче кирери.

Саша Морозов "Ылгап шилиринин аргазын ажыглап шинчилел ажылын кылыры" деп ажылын камгалаан. Саннарны база ылгап шилир чүве бооптур. Ол ындыг хевирлиг он ийи арганы ажиткаш, оларның кайызы дүргенил

деп тодараткан. Сашага база "Баумановкаже" кирерин саналдаан. Ынчалза-даа ол ойталаан. Саша Брянск хоорайда өөрөдиге черинин информатика факультетинче кирер деп турар.

Саша Ермолов күрүне лицейинде 11 класста өөренип турар. Гидроаэродинамика секциязынга ол 3-кү чер алган. Ол таптыг-ла Бауман аттыг МКТУ-же "Робототехника болгаш комплекстиг автоматизация" деп факультетче дужаар деп турар. Саша чүгле орус дылга чаңгыс ай күрүне экзамени дужаар.

ТР-ниң өөрөдиге, эртем болгаш аныктар политиказының сайыды Петр Морозовтуң санап турары-биле, Тываның командазы конференцияга багай эвес көргүзүгүлериң болган.

Бистин көрр.

СЫЛДЫСЧЫГАШТЫҢ МЕДЭЭЛЕРИ

ИНТЕРНЕТ КОНКУРСТАРЫНГА ТИПЭЭННЕР

Республиканың шупту школаларын интернет четкиинге кошканы-биле уруглар интернет таварыштыр аңгы-аңгы конкурстарга киржип аргалыг апарган. Чоокта чаа "Гренадерлар, бурунгаар!" деп Бүгү Россия чергелиг литературлук конкурсуна Кызыл-Мажалыктың №1 школазының 6-гы класының өөреникчизи Надя Монгуш тиилекчи болгаш Москваже чалаттыргаш, найысылалга авазы-биле иелээ чекеш келген. Надяның шанналы — алдын медаль, ноутбук болгаш Диплом болган (белеткээн башкызы Т. В. Терентьева).

База-ла интернет таварыштыр "Мээн интер-недим" деп Сибирь Федералдыг округка эрткен конкурсуна Бижиитиг-Хая школазының 6-гы классчызы Шораана Сарыглар киришкеш, тиилекчи болгаш, Диплом болгаш өртектег белек-биле шаннаткан.

ЖУРНАЛИСТЕР СЪЕЗДИЗИНДЕ

Бөгүн, Москвада Россияның журналистер эвилелинин ээлчеглиг VIII-ки съездизи болуп эртип турар. Оон ажылында Тывадан бистин "Сылдысчыгаш" солунуң кол редактору Александр Шоюн, Тываның журналистер эвилелинин чаа сонгуктан даргазы Хеймер-оол Ооржак болгаш "Центр Азии" солунуң кол редактору Надежда Антупьева олар киржиң турар.

• Немелде өөредилге төвүндө •

ЧАРАШ ЧИНЧИЛЕР ДИЗИП...

Кызылдың немелде өөредилге төвүндө чинчи дизер бөлгүм бар. Ук бөлгүмдө 30 ажыг уруглар башкызы Елена Владимировна Седиптиң удуртулгазы-биле чинчилерден янзы-бүрү чүүлдер дизип өөренип турарлар.

Бо бөлгүмдө Кызыл хоорайның аңгы-аңгы школаларындан уруглар кээп турар. Харын-даа 2 оол безин бар. Ол дээрже Женя Ашгибизцев биле 5 харлыг Алеша Лунков-тур. Кызылдың №1 школазының 4 "Г" класының өөреникчилери Айыраа Монгуш, Сайлык Кальчаева, Уяна Түлүш, Урана Донгак, биргиклассчылар Алиса

Салчак (№7 шк.), Даң-Хаяа Салчак (№1 шк.) (чуруктарда чинчи дизеринге күзелдин-биле өөренип, янзы-бүрү каасталгалар, пасха чуургалары, Тываның Тугу дээш оон-даа өске чүүлдерни дизип билдир апарганнар. Материалдарны уруглар боттары садып алыр. Кылган ажылдарын сонуургаан улуска база садып турар.

Бөлгүмчүлөр бүдүн чыл дургузунда чинчи дизеринин чажыгтарын өөренип ап, сөөлүндө боттарының адын дизер ужурлуг. Маңаа чүгле кызымак, шыдамык кижжи артып каар.

Урана МОНГУШ.

Авторнуң тырттырган чуруктары.

Мөөрей

"БИЧИИ ДАҢгыНА — 2008"

Чоокта чаа Кызыл-Мажалык сумузунда "Чечек" уруглар садынга 3-тен 5 харга чедир уруглар аразынга "Бичии даңгына — 2008" деп мөөрей болуп эрткен. Аңаа бичии даңгыналар тыва хеп, кежээки чараш платье, эштер хеп көргүзүлгелерин база уран талантызын бараалгатканнар.

Мөөрейинин түңнелинде киржикчи бүрүзү тускай номинацияларга шаңналдарны чаалап алганнар. "Тинделгеже чүткүл" деп номинацияга Валерия Монгуш, "Адыш часкаашкыны" деп номинацияга Тана Монгуш, "Уран талант" деп номинацияга Тана Монгуш, "Биче сеткилдиг даңгына"

деп номинацияга Буяна Монгуш, "Чаптанчыг даңгына" деп номинацияга Эрияна Чүле, "Даңгына" деп номинацияга Аюша Ляндюп, "Чараш дурт-сын" деп номинацияга Айслана Ооржак, "Магаданчыг даңгына" деп номинацияга Айчи Гу, "Эргим даңгына" деп номинацияга Челээш Ооржак, "Угаанныгбай" деп номинацияга Айслана Ооржак, "Виде-мисс" деп номинацияга Дарима Манчин тинлекчи болганнар. "Мини-мисс" деп атты Айсло Серенге чаалап алган. А бичии бөлүктөн "Бичии даңгына" Азиата Донгак болган. Тинлекчилерге өртектиг белектерни ты-выскан.

ААПЧЫЛАРЫВЫС —

КЫЗЫГААРЖЫЛАР

Бис республика төвүндө 200 ажыг, кожуун төвүндө 30 ажыг км., Моол-биле кызыгаарлажып турар Тес-Хем кожуунуң Ак-Эрик суурда чурттап турар бис. Сууру-вустан 20 ажыг км. черде Шара-Суур кызыгаар заставазы бар. Ынчангаш бистиң Кызыл-Чыраа ортумак школазы кызыгааржылар-биле сырый харылзаалыг ажилдап ту-

рар. Чоокта чаа Шара-Суур заставазының кызыгааржылары-биле ужуражылга эрттирдивис. Ужуражылгага 5 кызыгааржы келгеш биске лекция, бесе-даны кылып берип, дайынчы ыды-биле база таныштырды. Ыдының чугаа библирин магадап көрдү-вүс. Оон аңгыда, автомат-тын тургузуун, канчаар бооларын база биске көр-гүзүп, өөредип турду.

ЭШТЕРИВИС ДЫКА ХҮНДҮПЭЭН

Чоокта чаа клазывыс-биле Чөөн-Хемчик кожуунуң Хөндергей шко-лазының 8"а" клазынче эш-хуу ужуражылга кы-лып четкен бис. Автобуска олуруп алгаш бар чыды-рывыста, аргалар болгаш даглар дыка-ла чараш болду. Черле орукка чо-руурга, солунун, хөглүүн!

Орук ара Кара-Суг аржаанын, бүгү республи-кадан катчылар кээр Ак-Хаяны, шаанда демир рудазы казып турган Кара-Сугда шахтаның ора-сома демдектерин, чугай өрт-тедир черни сонуургап эрттивис. База бир онзагай

тураскаалдыг чер — Маадыр-ие деп ыяштын чанынга барып, чурукка тырттырып алдывыс. Бо ыяштын адыры шупту он, бойдустан боду бүткен. Ынчангаш, хөй ажы-төлдүг авага дөмейлеп, Маа-дыр-ие дээни ол.

Клазывыс башкызы Монгуш Татьяна Базыр-ооловна болгаш тыва дыл башкызы Надежда Мон-гушовна Сат орук дургаар солун төөгүлүг черлерни биске таныштырып чорду.

Хөндергей школазы-ның өөреникчилери, баш-кылары бисти эвилен-ээлдек уткуп алган. Чаа

Сонуургак оолдар авты-матты долгандыр үглө-тудуп, чазып-эптээрни оралдажып-ла турдулар.

Ужуражылга соонда спортчу маргылдаалар ба-за эрттирдивис.

Кызыгааржылар-биле өөреникчилериниң ужу-жып, чугаалашканы олар-ның шериг-патриотчу ка-жизидилгезинге канчаар-даа аажок салдарлыг бо-ганы чугаажок.

Орлан СОЯН, Кызыл-Чыраа ортумак школазы.

таныжып алган эштерини-биле мага хандыр ойнап-хөглөдивис. Школаның чанында Ада-чурттуң Уду дайынынга киришкен эл-турачыларның тураска-лының чанынга база чу-рукка тырттырып алды-выс. Хөндергейден эш-теривис бисти дыка хүн-дүлээннер. Ол класстың удуртукчу башкызын Дун-Кара Надежда Кан-ооло-овна дээр. Башкы бистерге солун оюннарны эрттир-генин ам-даа сактып чу-гаалажып турар бис.

Зыярак КИЛИЧКОВА,
8"а" класс, Ак-Дуур
ортумак школазында
"Аныяк үннер" бөлгүмү.

"МӨҢГҮЛЕКТИҢ" ҮНДЕЗИЛЕКЧИЗИ-БИЛЕ УЖУРАШКАН

Эрткен неделяда Бай-Тайга кожуунуң уруг-ларның төп библиотека-зынга, оон эргелекчизи Наталья Пенсевна Сал-чактын удуртулгазы-биле чогаалчы Каң-оол Сал-чакович Чүлдүм-биле со-лун ужуражылганы Тээли ортумак школазының 5"а" клазынын өөреникчиле-ринге эрттирген.

Ужуражылганы Бай-Тайга кожуун чагырга-зының культура килди-зиниң эргелекчизи У. М. Таргын ажыдып, чүве чугаалаан. К.С. Чүлдүм-нүң намдарын библио-текар Е. С. Донгурак уругларга тодаргай та-ныштыргаш, чогаалчы бо чылын 70 харлаан юбилейин демдеглээрин дыңнаткан.

К.С.Чүлдүм кожуун-да "Мөңгүлек" чечен чо-гаал каттыжышкынының үндезилекчизи болгаш удуртукчу. Ол Тыва Рес-публиканың алдарлыг ажил-дакчызы. Чогаалчылар

эвилелинин ке-жигүнү, "Алдан чылдар-ның дүргектиг маңы", "Авыралдыг Бай-Тайгам", "Тос ак сөңүм", "Чыжыр алдын ковайты", "Одагда чыыш" деп шүлүктөр бол-гаш шүлүглелдер номна-рының автору. Солун чүүл оон үндезилеп тургусканы "Мөңгүлек" чечен чогаал каттыжышкыны база бо чылын 35 чыл оон демде-лээри болур.

Дараазында 5 класс-чылар К.С. Чүлдүмнүң чогааткан шүлүктеринге уран номчулуга мөөрейин эрттирген. Аңаа Сайсуу Иргит, Саманта Салчак, Чаяна Монгуш, Анжела Хомушку, Шораана Хер-тек олар шыгарар үнген.

Каң-оол Салчакович сөс алгаш, уругларга бо-дунуң чогаалдыкчы ажил-ини сонуургаткан. Уруг-ларның сонуургаан айты-рыгларынга тода, билдин-гир харыыларны берген.

Ужуражылганың түң-

нелинде Николай Өзөй-оол аттыг Культура өргө-зиниң бот-тывынгыр арти-тери — баянист Алексей Тандар-оол, ыраажы Гри-горий Салчак шүлүкчү Каң-оол Чүлдүмнүң би-жээн сөстеринге бүтү Тывага билдингир апар-ган, композитор Борис Чамбыттың "Улуг чурттум — Көп-Сөөгүмнү" "Холу чөмзиг эргимини", ком-позитор Григорий Базыр-ның "Солдатты, мана!" деп ырларын чыылганнарга бараалгаткан.

Культура килдизинин эргелекчизи У. М. Таргын сөс алгаш чогаалчыга чо-гаалдыкчы чедишкенин-ни, аас-кежикти, кадык-шылды күзөвишаан, Хүн-дүлөл бижик-биле шаң-наан.

Көк-оол САЛЧАК, башкы,
"Аныяк авыралчылар"
чечен чогаал бөлгүмүнүн
удуртукчузу, Бай-Тайга
кожууну.

2008 чыл – Россия Федерациясында Өг-бүлө чылы

Чогаадыкчы конкурс “Өзүмнер-2008”

“Мээң өг-бүлөм-чоргааралым”

АВАМ МЕНЭЭ ЭҢ-НЕ ЭРГИМ

Мээң авамны Күжү-гет Чодураа Көшкен-ооловна дээр. Ол оруктуң үш дажы ышкаш үш

чаптанчыг, чараш уруг-ларның ынак иези, өөнүң ээзиниң эргим, ынак эжи. Авам бо чылын үжөн харлапкан. Авамны мең хунге, чараш дурт-сынның даңгынага, чаъс соонда чеди өннүг чөлээшке дөмейлээр мен. Чүге дизе авам менээ өртемчейде чүдөн артык эргим, эң-не чугула, кол киж. Авам чокта чуртталга чок.

Урансай КУЖУГЕТ, 7 класс, Кызыл-Тайга ортумаа школы.

Авторнуң чураан чуруу.

ЭП-НАЙЫРАЛДЫГ БИС

Бистиң өг-бүлөвис

Кырган-ачавыс — ТР-нің көдээ ажил-агыйының алдарлыг ажилдакчызы Сергей Чымбаевич Ондар уйнуктары-биле

Мээң өг-бүлөмде шупту алды киж. бар бис. Авам, ачам школада башкылап ажилдап турар.

Дуңмаларым үш. Ийиги классчы Ооржак Сандра, дөрт харлыг Аленушка база ийи харлыг Амир дунмам бар.

Бис хөй ажы-төлдүг өг-бүлөгө хамааржып турар бис.

Бажыңывыска шупту кежээ алды шакта чыгып келир бис. Ийи бичии дуңмаларым садиктен келирге, бичии бажыңывыс

каткы, шимээн-биле долуп келир. Бис найыралдыг бис. Бисти удударда авам тоолдар номчуп, өпей ыры ырлап бээр.

Суурувуска болган “Ыраажы өг-бүлө бис” деп мөөрейге эки киришкен бис.

Мен ада-иемге, дуңмаларымга ынак мен. Ынчангаш, ада-ием амыразын дээш, эки өөренип турар мен.

Начын ООРЖАК, 3 класс, 9 харлыг, Кызыл-Тайга школы.

2008 чылды өг-бүлө чылы кылдыр чарлааны бүгү-ле өг-бүлөлөргө өөрүнчүг бооп турар. Чуртталганы каастап чоруур чүүл — өг-бүлөлөр. Ынчангаш бодумнун өг-бүлөмни бижиксидим.

Бистиң өг-бүлөвис уран чүүлге, спортка хандыкшылдыг бис. Чайгы хостуг үелерде аржаан-наарынга, каттаарынга ынак бис. Өг-бүлөвисе шупту он киж. бар бис.

Ачам — Сандан-оол Александрович Сандак. Ол уран чүүлдүн болгаш күш-ажылдың хоочуну. Бистиң ачавыс төрөөн совхозунга 25 чыл трактористеп, комбайнерлеп ажилдаан. Ачамның төрөөн черинге ажааган дүжүдүн санаар болза, та чеже тонна! Ачавыс 1990 чылдан эгелээш, Чаа-Хөлдүн чараш даштары аттыг цирк бөлүүн удурт-пушаан, “Хүнчүгөш” аттыг уруглар садынга хөгжүм башкызы бооп ажилдаан. Ол ам хүндүлүг дыштанылгада. Мээң ачам хөй санныг шаңнал-макталдарның эдилекчизи, республика чергелиг көрүддөлөрүнүн, цирк уран чүүлүнүн каш дакпыр лауреады болгаш спорттун

хоочуну. Ачам волейбол, хаак, хүреш маргылдааларынга үргүлчү кирип турган, ам-даа хаактаарынга ынак. Амгы үеде бистиң ачавыс уйнуктары циркке өөрөдүп, ажы-төлүг бистерни кижизидип чоруур.

Авам — Светлана Быстан-ооловна. Ол хөй ажы-төлдүн эңерелдиг авазы, кырган-авазы. Авам биче сеткилдиг, эвилең-ээлдек, ажилынга бердинген. Ава-выс амгы үеде бажында мал-маган тудуп, өстүрүп, ажы-төлүгө байлак арга-дуржулгазын дамчыдып, чагыг-сүмезин берип чо-руур.

Бистиң ачавыс культура талазы-биле тускай эртеми чок-даа бол, бодунун төрүмелинден салым-чаяаны, сонургалы-биле уран чүүлдүн янзы-

бүрү хевирлерин күүседип шыдаар: ырлаар, баянга ойнаар, цирктээр, танцылаар дээш оон-даа өске. Ачавыс, ачавыс уруглары тускай эртемниг болзун дээш, бүгү талазы-биле өөрөдүп кызып, уран чүүл школаларынга өөрөдүп турар. Ийи дугаар акым Салават Ак-Дуругнуң уругларның уран чүүл школын дооскан соонда Кызылдың уран чүүл училищезин база чедишкенин доозуп алган. Амгы үеде акым дооскан школында баян, хөөмей башкызы бооп ажилдап чоруур. Ортун акым Сылдыс шериг херээн эрттиргеш, уран чүүл школында цирк башкызы бооп ажилдап турар. Өг-бүлөвисин шупту кежигүннери гармошка, баян, аккордеон болгаш тыва хөгжүм херекселдеринге илдик чокка ойнаар бис. Ынчангаш бодумнун өг-бүлөмни эзулуг-ла чоргааралым деп санап чоруур мен.

Өг-бүлө чылы-биле бүгү-ле өг-бүлөлөргө чаачаа чедишкенин күзеп ор мен.

Айрана САНДАК, 8 “а” класс, Ак-Дуруг ортумаа школында “Аныяк үннөр” белгүмү.

АМЫР-ДЫЖЫН БИЛБЕЙН ЧОРУУР

Авам, акым, угбам, мен Алдын хүннүн адаанды Аас-кежиктиг, хостуг-шөлээн Амырап чурттап чор бис.

Авам адын Чажыт-маа Уйну Седиповна дээр. Ол ажилчын, кежээ. Бисти — ажы-төлүн өстүрер дээш, амыр-дыжын билбейн ажилдап чоруур. Авам тыва тон, идик даараар, аргыттынар, алгы-кеш этгээр. Чааш-даа, эмдик-даа аыттарны мунар. Инек, мал сарар, анаа черле олурубас. Аажок ажилгыр, арыг-шевер, чаазык-чаагай, эш-өөрлүг киж. чүве.

Акым Лагба-Сүрүн 11-ги класска өөренип турар. Мээң акым спортка хандыкшылдыг, хостуг болгаш тыва хүреш хүрежи турар. Ол суурнун, кожуунун, зонанын, республиканын хүреш мар-

гылдааларынга үргүлчү кирип, чемпионнап, шаңналдыг черлерни ап турарындан алдын, мөңгүн, хүлөр медальдарның эдилекчизи.

Угбам - Долгармаа

5“а” класска эки өөренип турар. Ол аш-чем кылырынга аажок ынак.

Мен 3“б” класска 4-5 демдектерге өөренип, хостуг үемде танцылаарында ынак мен. Ажил-ишке кы ымаккай Аргыттынар, даараныр, Авангыр, шимченгир Алдын холдуг авалыг мен. Авамның үш уруу — Алышкылар найыралдыг бис.

Чарыш ады мунар. Мөге акым Лагба-Сүрүн. Аяк-сава чугжу кааптар Алыс кежээ Долгармаа. Хөгжүм, ырга ынак Хөгдүг эрес Доржатмаа мен.

Доржатмаа ЧАЖЫТМАА, 10 харлыг, Эзрин ортумаа школының 3“б” класының өөреникчизи.

БАЗА КАТАП ТЫВА МЕТЕОРИТ

“Тыва метеорит” — шак мындыг аттыг солун концерт программаны беш чыл бурунгаар, Тываның В.Көк-оол аттыг хөгжүм-шии театрынга, Санкт-Петербург хоорайда театр Академиязының тыва национал студиязының сургуулдары бараалгаткан. Ол тыва национал студияның диплом ажилдарының бирээзи болган. Концерт программада сураглыг эстрада артистеринге хамаарышкан пародия-оюннар, сургуулдарның кичээлдер үезинде белеткеп турганы — актер мергежилдинин бир кезээ — янзы-бүрү хайгааралдарны көрүп тургаш, оларны өттүнүп ойнап турганы

көргүзүлгөр болгаш оюн-баштак танцы-сам, ырылар кирип турар. Чогуум-на шак бо оюн-көргүзүлгөрдөн аныяк артистеринин тускай уран талантызы илереп кээр.

Концерт программандан аңгыда, аныяк артистер А.Островскийнин “Шын эки, а аас-кежик оон эки” болгаш Н.Гогольдун “Кадайланышкын” деп шиинерин белеткеп алгаш, тыва көрүкчүлөрдүн кичээнге баралгатканнар. Доозукчулар диплом ажилдары-биле Тываның кожууннарынга чогаадыкчы аалдаашкынарын бо эрткен чылдарда кылып келген. Көдээ көрүкчүлөр оларны чылы-биле уткуп хүлээп алган.

Оон бээр беш чыл эрткен. Бо үелеринин дургузунда театрның эн аныяк салгалдарының аразындан уран талантызы бедип, чоннуң үнелелин ап турарлар бар апарган. Оларга Сайдаш Монгуш, Шеңге Шойгу, Олимпиада Чавырал, Айдың Бады-Сагаан, Айдыс Шойгу, Эдуард Ондар (бичин) болгаш өскелер-даа хамааржыр.

Майның 3-4 хүннеринде Санкт-Петербургтун театр Академиязының доозукчуларының 5 чыл оюн демдеглээн театры байырлал болур. Аңаа аныяк артистер “Тыва метеорит” деп концерт программаны болгаш Н. Гогольдун “Кадайланышкын” деп шиинин ойнап күүседирлер. Ону көөрүн утпаңар, уруглар!

Чуруктарда: “Метеорит” деп концерт программасындан көргүзүлгөр.

Бистиң корр.

“ДЕРСУНУҢ ДИРИГ КОКПАЗЫ”

деп республиканың 2-ги уругларның болгаш элээдилеринин кино фестивалының киржикчилеринге!

Ада-өг белеривистен бурун шагдан бээр дамчып келген улусчу ужурларны, долгандыр турар каас-чараш бойдузувусту салгалдарга камгалап арттырар дээш улуг ажилды чорудуп турарынары деткип тур бис.

Дерсу Узаланың ролюн ойнаан ат-сураглыг артизиви Максим Мон-

гужукович Мунзук дээрге төрөөн Тывавыстың арыг агаарын тынып, ак-көк хемнеринге, аржаан сугларынга эштип, ногаан эзим-неринде аң-меңин, те-чуңмазын магадап көрүп, чүс-чүс, янзы-бүрү куштарның ырызын дыңнап, бойдус-биле хини тудуш чорааш кижип деп санап чоруур бис. Фестивальдың орга-

низакчылары, Хүндүт Светлана, Галина Мунзуктарга база фестивальдың бүгү киржикчилеринге аас-кежикти, өөрүшкүнү, турсорукту, чогаадыкчы чеднишкиннерни күзедивис!

Сүт-Хөл кожуунун
Хөр-Тайга ортумак
школалының
өөреникчилеринден.

“ДЕРСУНУҢ ДИРИГ КОКПАЗЫ”

деп республиканың 2-ги уругларның болгаш элээдилеринин экран талазы-биле чогаадыкчы фестивалының

ПРОГРАММА

1. Апрель 21-27 хүннеринде “Отчугаш” киносалгалыга “Тыва кино-видеотөптүн” “Алдын фондузундан” кинолар көргүзү.

2. Апрель 24-те “Найрал” кинотеатрынга 09.30 шакка чедир фестивалдың конкурс программасының киржикчилерин бүртүкээр.

3. Апрель 24-26 хүннеринде эртенгинин 10 шактан эгелеп КТРК “Ты-

ваның” конференц-залына мастер-класстар, ужуражылгалар. Культурлуг программа.

4. Апрель 26-да 14 шакта “Отчугаш” кинотеатрынга фестивальдың конкурс программасының тиилекчилерин шаңнап-мактаар, өзүп олар артистеринин киржилгези-биле концерт көргүзөр.

Конкурстун киржикчилеринин болгаш бүгү күзөлдиг кижилеринин ки-

чээнгеийинге! Фестивальдың оргкомитети “Мобильный репортер” деп акцияга киржиринге чалап тур! Оңзагай, солун болушкуннары, хөглүг база хенертен болган байдалдарны тырттырынар! Монтаж кылыры албан эвес! Эң эки сюжеттерин “Тыва” телеканалга көргүзөр! Харызажыр телефоннар:

8 (394-22) 3-27-78;
8 9133418910

★ СПОРТ ★ ХОЛ БӨМБҮҮ ★ СПОРТ ★ ХОЛ БӨМБҮҮ ★ СПОРТ ★ ХОЛ БӨМБҮҮ ★ СПОРТ

АК-ЭРИКТИҢ КОМАНДАЛАРЫ ТИИПЭЭН

Чоокта чаа Ак-Эрик суурга кожуун чергелиг хол бөмбүүнге маргылдаа болуп эрткен. Ук маргылдааны моон мурнунда чылдарда Ада-чурттуң Улуг дайынының киржикчилери чангыс-чер чурттуглары-выс эки турачыларга, Чечен Республикага шериг албаны эртирип чораан акыларывыска гураскаадып эртирип турган болза, бо удаада школавысты 1993 чылда дооскан доозукчулар бөгүн бистин аравыста чок эштеринге тураскаатканы бирде өөрүнчүг, бирде муңгаран-

чыг-даа болган. Кол деткикчилер Лаңаа Брат Даргановичиге, Сүктер Шимет Нүчүковичиге, Калаа Юбилера Сергеевнага, Самдан Клара Сояновнага, доозукчу — 93-терге суму чагырыкчызы өөрүп четтиргенин илереткен.

Ниитизи-биле маргылдаага оолдардан 6, уруглардан 5 командалар киришкен. Ийи хонук уламчылаан изиг оюннарның түңнелинде, оолдар аразында бирги черни Ак-Эрик суурнуң оолдары чаалап алган, ийиги черни Самагалдайның командалы ээлээн,

үшкү черге Ак-Эриктиң ийи дугаар командалы төлөптиг болган.

Уруглар аразында бирги черни база-ла Ак-Эриктиң уруглары, ийиги черни Берт-Дагның, үшкү черни Үстүү-Шынааның командалары тус-тузунда ээлээн.

Ак-Эриктиң уруглар командалыга 9-ку классчы Чаяна Сат кончук эки ойнап, аваангыр, кашпагай чоруун көргүскен.

Маргылдааның тиилекчилеринге шаңнал-макталдар-даа, белек-селек-даа арбын болган.

Оттук САГААЧЫ, Кызыл-Чыраа ортумак школы.

СЫЛДЫСЧЫГАШ

“Океан-97” Бүгү Россия фестивалының дипломантызы, “Чоннар-лаш-2004” республика конкурсунак дурады, Россиянын Журналистер Эвилелинин дипломантызы.

Тургузукчулары:

Тыва Республиканың парлаага болгаш информация талазы-биле куруне комитети, Тыва Республиканың ийиги болгаш профессионал өөрөдиге яамызы.

Кол редактор Александр ШОЮН

Редакцияның адреси: 667000, Тыва Республика, Кызыл, Красноармейская кудумузу, 100. Парлаага бажыны, 4-ку каът, кабинеттер 75, 76, 77, 79.

ФАКС 8(394) 22-2-06-17. Телефоннары: Кол редакторнуң — 2-06-17. Секретарь — 3-17-90. Килдистер — 3-17-87. Бухгалтерияның — 3-17-90.

Индекси 10013.

Тираж 3821 экз.

Чатыг №140.

Россия Федерациязының Парлаага, телерадиоамчылдыга болгаш массалыг коммуникация херектеринин талазы-биле яамының Ортумак Сибирьде регионнар аразының девискээр эргелел “Сылдысчыгаш” солуну бүртүкээр. Херечилел — Т-00015.

Солуну ТР-тин “Тываполиграф” куруениң уштарлыг бичиргелеринин парлаага (Кызыл, Шеттишкин-Кривченко, 1) Парлаагаже дујаары: график сугаар понделникте

10 шакта. Херек кырында понделникте 9.00 шакта. Редакция бижиктел чүүдлерге, тырттырган, чураан чуруктарга, шүлүк болгаш проза маалдарында сайгарылга кылбас болгаш оларны ээлеринге дедир элестес, авторлар-биле чагылажылга чорутпас. Солуну РФ-тин парлаага болгаш массалыг коммуникация херектеринин талазы-биле Агенттилинин деткимчези-биле үндүрүп турар.